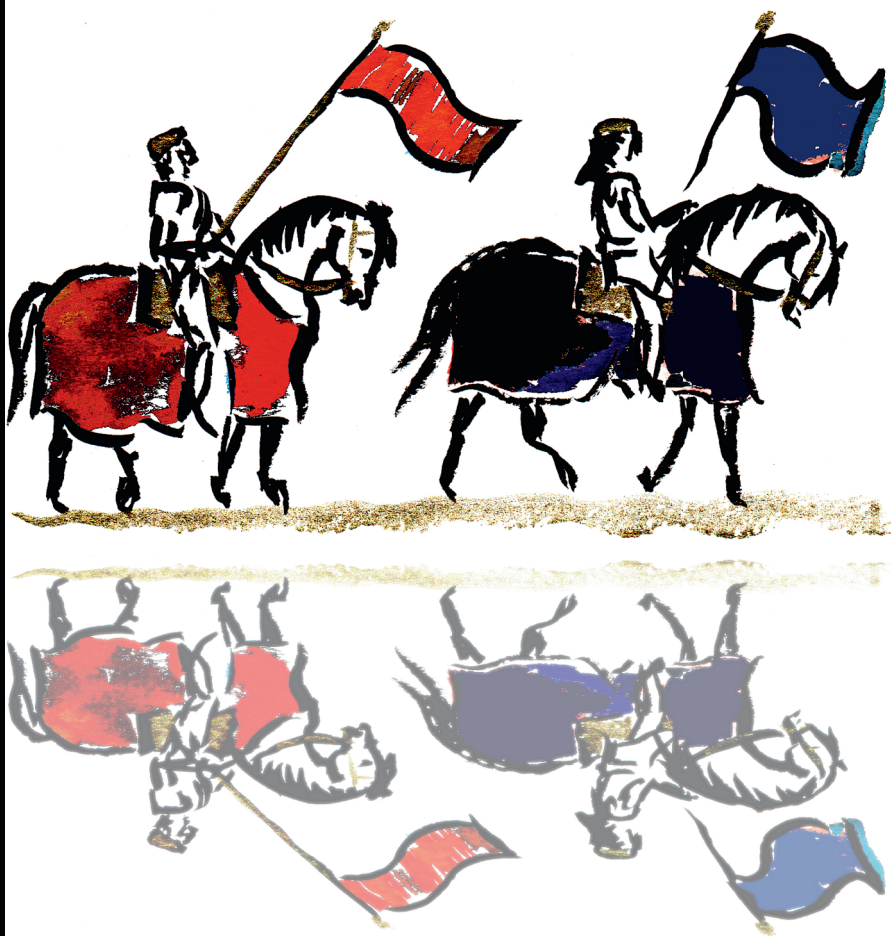

Kuninkaan testamentti

Kadonneen valtakunnan aikakirjat III

E. E. Leivo

Kuninkaan testamentti

*Omistettu 41-vuotiaalle Teemulle ja 200-vuotiaalle
Zacharias Topeliukselle.*

E. E. Leivo

**Kadonneen valtakunnan
aikakirjat III**

Kuninkaan testamentti

Kertomus Hämeen viikinkiajasta.

Jatko-osa romaaniin Idän turkiskauppias.

Sarjassa ilmestyneet aiemmin:

Soturiprinsessa
Idän turkiskauppias

© 2018 Leivo, E. E. / Puustellin tarinat
-kirjallisuusseura (Julk.)

Kannen piirros: Satu Niinimäki

kadonnutvaltakunta.blogspot.fi

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt,
Saksa

ISBN: 978-952-80-0189-8

Sepitelmäni alkaa Hämeestä, Auttoisten kylästä, joka on mainittu kirjallisissa lähteissä ensimmäisen kerran jo 1400-luvulla. Isoisäni ja enoni runoilivat ja tarinoivat kotikylänsä menneisyydestä, ihmisistä, kaskuista, sattumuksista, kummituksistakin. Minä taas haluan kertoa ajasta, jolloin myöhemmin viikingeiksi kutsutut kauppiassoturit purjehtivat nykyisellä Itämerellä. Emme tiedä, miksi historiankirjoitus ei mainitse mahtavaa Hämeen maata, jonka tuolloin kerrotaan ulottuneen suolamerestä suolamereen. Tästä muinaisesta ajasta kertoo romaani-sarja *Kadonneen valtakunnan aikakirjat*.

Rusien laivasto hyökkäsi 860 Konstantinopoliin kertoman mukaan peräti kahdensadan laivan voimin.

Samana vuonna soturi Ragnar Karvahousun (Lodbrok) pojat Björn Rautakylki ja Hastein etenivät kuudenkymmenen kahden viikinkiläivan kanssa Ranskasta kohti Välimerta lopullisena määränpäänsä Rooma.

Kaksi Färsaarille ja Hebrideille matkaavaa norjalaislaivaa ajautui myrskyssä kurssilta ja päätyi Islantiin, jonka kerrotaan näin löydetyn.

Tanskalaisten kuninkaaksi Horik II:n jälkeen nousi Kanutus I. Tanskalaisten hallitsijoiden vaikutusvaltaa vahvistivat merkittävät kauppapaikat Ribe ja Hedeby.

Purjehtivien soturikauppiaiden etenemistä uusille alueille ei enää kukaan voinut estää. Yksi viikinkien kohteista oli Häme.

1. HANGASTENMÄKI

Hangastenmäelle johtavalla tiellä oli vilkasta väen saapuessa linnavuorelle keskitalven juhlaan. Lunta oli satanut yhtämittaa melkein pari viikkoa, ja suurin osa kutsuvieraista saapui reellä. Aino katseli makuukammarinsa pienestä akkunasta edessään avautuvaa maisemaa ja tunsi juhلاميelen pikku hiljaa kohoavan sisällään kuullessaan pihalta kantautuvat iloiset äänet sekä aviomiehensä palvelijoille jakamat käskyt. Soihdut oli sytytetty ja pitopöytä salissa katettu. Avoimesta ikkunasta työntyi sisään jääkylmää ilmaa, mutta siitä Hangastenmäen valtiatar ei välittänyt, olkoonkin, että hänen ihonsa oli kananlihalla. Ikkuna sai jäädä auki hurskaan rouvan polvistuessa huoneessa sijaitsevan pienen alttarin ääreen.

Rukoilijan hartaasta mielentilasta huolimatta hänen ajatuksensa alkoivat kuitenkin harhailla erinäisiin käytännön asioihin ja häntä pitkään askarruttaneisiin seikkoihin, jotka eivät olleet menneet täsmälleen suunnitelmien mukaan. Ensinnäkin Aino olisi halunnut järjestää sen iltaiset juhlat mieluiten jo tammikuun alussa kolmen kuninkaan päivänä, mutta tässä hänen oli valitettavasti annettava periksi aviomiehelleen, joka toistaiseksi oli pakana ja todennäköisesti sellaisena pysyisikin. Siihen Jorma sentään oli suostunut, Ainin monipolvisten perustelujen jälkeen, että Hangastenmäen uutena

tunnuksena olisi kolme kruunua. Tämä kolmen kuninkaan tunnus maalattiin sotureiden kilpiin ja kirjottiin tekstiileihin. Aino vakuutti Jormalle kolmen kruunun kuvastavan heidän sukunsa pyrkimystä Hämeen kuningasvallan perustamiseen. Symboli oli siis monimerkityksinen ja kelpasi näin ollen molemmille puolisoille. Olihan juuri loppiaisenä kulunut vuosi Ainon kääntymisestä kristinuskoon, johon Petrus-pappi oli hänet Hattulassa kastanut. Aino oli valinnut kastepaikan huolellisesti. Äidinpuolelta hänen sukunsa juuret ulottuivat Hattulaan ja hänelle oli äärimmäisen tärkeää aloittaa uuden uskon levittäminen kotikonnuiltaan, jossa suvulla oli valtaa ja maata. Aino oli luvannut Petrukselle rakennuttaa sinne kirkon ensi tilassa, mutta sitä kiireisemmät asiat olivat vaatineet hänen huomionsa viime aikoina ja myöhästyminen harmitti häntä suuresti. Puita sentään kaadettiin parhaillaan, ja tulevana kesänä kirkko, tukeva hirsirakennus, voitaisiin viimein pystyttää. Pyhäkkö julistaisi uuden uskon mahtavuutta – ja Ainon suvun vaikutusvaltaa.

Toinen Ainoa huolestuttava asia oli itse Petrus-pappi, josta hän kaavaili kirkkorakennuksensa haltijaa. Muutoin niin luotettava pappi oli kuitenkin jo kuukausi sitten lähettänyt kiireisen viestin, jossa hän kertoi yllättävästä matkastaan. Ensinnäkin Ainoa harmitti se, ettei pappi voinut olla hänen lähettyvillään Hangas-tenmäellä useammin. Toinen huolenaihe oli

pappien vähyys Hämeessä, eritoten Petruksen kaltaisten, tämä kun oli saanut oppinsa Hampurissa saakka ja siellä tavannut Birkassakin uskoa levittäneen Ansgariuksen. Täysin tyhjin käsin Aino ei onneksi jäänyt Petruksen lähetettyä Hangastenmäelle kouluttamansa sijaisen, palvelijansa Anon. Tosin poika oli Ainon mielestä vain mestarinsa kalpea jäljitelmä, vaikka tämä parhaansa yrittikin. Ano oleskeli paljon Hangastenmäellä, mutta piti hartauksia Haikoisissakin. Ja vaikka Ano ei aivan Petruksen veroinen ollutkaan, Hangastenmäen valtiattaren iloksi muutamat alueen käsityöläisnaiset olivat lyhyen ajan sisällä innostuneet uudesta uskosta. Kun heidät kastettaisiin, he siirtäisivät tavat edelleen lapsilleen, ja sillä tavalla pyhä sana leviäisi kuin itsestään.

Samassa ovi kolahti ja Jorma astui sisään. Hän näki alttarin ääreen polvistuneen vaimonsa ja peräseinän avoimen ikkunan.

– Täällähän on jääkylmä! Laittaisit luukun kiinni, ettet vilustu, tai vielä pahempaa, sairastu kuolemantautiin!

– Mistä lähtien sinä olet kiinnostunut minun vilustumisistani? Aino vastasi alakuloisella äänellä. – Olisitko niin hyvä, että sulkisit luukut puolestani, pyydän mitä nöyrimmin miestäni!

Jorma totteli vaimoaan, siihen hän oli tottunut ja sen hän myös auliisti hyväksyi. Sen sijaan näitä suuresti arvostamansa puolison silloin tällöin puuskina ilmaantuvia marttyyrin

elkeitä hän ei aina tahtonut ymmärtää, eihän vaimolla edes ollut mitään valittamista elämässään, pikemminkin päinvastoin. Tämä kun tuntui onnistuvan kaikissa yrityksissään. Eikä häntä kukaan enää edes pystynyt vastustamaan. Nuorenakaan Aino ei ollut mikään kaunotar, mutta hänen tahtonsa oli rautainen, minkä lisäksi hänen suvullaan oli vuosikymmenten aikana kertynyttä hopeaa ja vaikutusvaltaa. Jorman omassa suvussa oli kyllä väkeviä miehiä ja ansioituneita satureita, mutta omaisuutta hänen esi-isänsä eivät olleet kyenneet keräämään. Niinpä aviopuolisot täydensivät toisiaan. Aino ja hän olivat vahvat yhdessä. Nainen oli lahjoittanut hänelle maallisen mammonan ohella liudan terveitä lapsia, joista yli puolet oli jäänyt eloon ja selvinnyt aikuisikään saakka. Yhdessä he olivat kasvattaneet kaksi poikaansa päälliköiksi. Jorman mielestä nuorempi heistä, Tarmo, olisi ollut sopiva Hämeen tulevaksi kuninkaaksi, mutta esikoinen, ylpeä Touko, oli äitinsä suosikki.

– Sain viestin. Touko on tulossa kotiin, Jorma sanoi.

– Voih! Mitä sinä oikein sanoit?! Onko Touko tulossa kotiin Tanskanmaalta? Milloin?

– Keväällä, kun meri jälleen on sula, Jorma vastasi.

– Niin, tietysti! Vihdoinkin! Jumalat ovat vastanneet rukouksiini! Touko on elossa, Aino sanoi silminnähden onnellisena ja nousi seiso-

maan.

Jumala oli melkeinpä totellut häntä.

– Miksei hän olisi elossa? Jorma kysyi.

– En luota tanskalaisiin, Aino sanoi ne-
nänsä nyrpistäen.

– Sinä et luota keneenkään! Miksi tanska-
laiset haluaisivat vahingoittaa poikaamme?

– Siksi, että hänestä tulee Hämeen seuraa-
va hallitsija, Aino vastasi ja ihmetteli Jorman
lapsellisuutta. Tämä ei ymmärtänyt mitään
heimojen välisistä suhteista. Sitä paitsi politiik-
ka vaati taitoa, jollaista Jormalla ei ollut. Joku
olisi saattanut helposti vangita rikkaan perijän
ja ottaa hänet panttivangiksi, tai vielä pahem-
paa, myydä hänet orjaksi.

– Miksi sitten parhaillaankin neuvottelet
tanskalaisten kanssa, jos et kerran luota heihin?
Jorma kysyi.

– Rakas aviomieheni. Olen käyttänyt vuosi-
kausia luottamuksellisten kauppasuhteiden ra-
kentamiseen. Rahalla me olemme saaneet puo-
lellemme merentakaisia mahtimiehiä. Siinä pii-
lee turkisten voima! Ja Touko on hoitanut osuu-
tensa melkeinpä paremmin kuin minä, mutta se
ei silti riitä. Meidän täytyy saada liittolaisia sekä
tarpeeksi aseita ja miehiä sodankäyntiin. Ne
ovat keinomme. Tiedätkö sinä lainkaan, millai-
sia aarteita tanskalaisilla hallitsijoilla on? Hei-
dän valtansa on Jumalasta seuraava!

– Mutta sinun veljenpoikasi Hopeamiekka
on hänkin saanut Hämeen mahtisuvut puolel-

leen ja taivuttanut kaikki muut rauhaan.

– Hän on taitava, mutta valta on luisumassa hänen käsistään. Hänellä ei ole perillistä. Eikä hän huoli ketään tyttäristäni. Hän halusi vain ja ainoastaan sen soturiporton, eikä kukaan muu hänelle kelpaa!

– Mitä sinä enää siitä naisesta välität? Hänhän on poissa! Jorma tokaisi. Hän ei ymmärtänyt vaimonsa pakkomielleltä tuohon luonnonoiškuun, eihän sellaisilla naisilla ollut tulevaisuutta Hämeessä muutenkaan. Sitä paitsi soturin maine oli mustattu, eikä kukaan enää ollut hänen puolellaan. – Hän on pian menneen talven lumia.

– Hän on kaiken pahan ruumiillistuma, Babylonin portoista seuraava! Aino huudahti kiihtyneenä.

– Ba...ba... niin *minkä* portto?

Ainon teki jälleen mieli läpsäistä hitaan miehensä poskea, mutta hän rypistikin vain kulmiaan.

– Petruksen opetukset sekoittavat mielesi! Jorma lisäsi nyrpeänä huomattuaan vaimonsa ylenkatseen.

– Ole hiljaa! Minä olen tässä suvussa kirjaspäisin! Aino vastasi ärsytettynä. – Sitä paitsi haluaisin kovasti tietää, mihin hän on hävinnyt.

– Kuka?

– No soturiprinsessa, tietenkin! Hänellä oli rutto, vartijat kertoivat. Mutta kuinka sopivasti hänet juuri sillä hetkellä väkivalloin siepattiin.

Sen jälkeen hänestä ei ole kuulunut mitään. Kaiken kukkuraksi tiedustelijani kadottivat hänen jälkensä.

– Usko minua, kun minä sanon, että hän on järven pohjassa, tai tuhkana tuudessa. Kuollut ja aikoja sitten poltettu, Jorma vakuutti. Hän oli lopen kyllästynyt tähän Ainon kanssa keskustellessa yhä uudestaan esille nousevaan puheenaiheeseen. – Enemmän minua mietityttää hänen veljensä, joka on päällikön lähimpiä miehiä. Hän on elossa.

– Jaakkoko? Hänestä minä taas en ole huolissani. Hän on epäsuosiossa sisarensa petturoiden tähden. Hän menetti kunniansa, eikä kukaan enää luota häneen, Aino sanoi. – Hänestä ei ole vaaraa.

– Minä en ole siitä asiasta niin varma. Eihän hän sitä paitsi mitään väärää ole tehnyt.

– Kyllä hänen maineensa on kolauksen kärsinyt! Hän on sisarensa liittolainen. Kuulopuheiden mukaan hän olisi tälläkin hetkellä Rapolan väen suojissa. Hehän ovat hänen sukulaisiaan äidin puolelta. Mutta minä en hänestä juuri välitä, hän kun ei pysty synnyttämään jälkeläisiä!

– Siitäkö tässä onkin kysymys? Jorma puuskahti. – Synnyttämisestä ja jälkeläisistä?

– Niin. Siitä! Sellaiseksi on maailma mennyt. Mieluummin valta halutaan antaa sille, joka sen perii, eikä sellaiselle, joka sen ansaitsee.

Ainon vastaus kuulosti turhautuneelta.

– Ainakin nykyinen päällikkö on ansainnut valtansa miekalla, oveluudella ja sinnikkyydellä. Onhan hän samaa sukua kuin sinäkin, ja hitonmoinen taistelija! Sitä paitsi me itse olemme olleet ajamassa periytyvää kuninkaanvaltaa.

– Sinä et ymmärrä mistään mitään! Aino tuhahti.

– Rauhoitu rakkaani! Jorma sanoi lepyttelevästi ja käveli hermostuksesta tärisevän vaimonsa vierelle.

Hän ja Touko olivat ainoat henkilöt, jotka pystyivät rauhoittamaan Hangastenmäen valtiattaren, kun levottomuus tai raivo valtasi hänet. Aino oli arvaamaton sekoitus kovuutta, laskelmointia ja hurmoksellista uskonnollisuutta. Ulkopuoliset näkivät ainoastaan hänen rautaisen ulkokuorensa, mutta perhe tiesi hänen äkkipikaisuudestaan ja helposti yli äyräiden läiskyvistä tunteistaan.

– Sinä hoidit kaiken parhain päin, Jorma sanoi ja silitti Ainon hiuksia. – Hienosti ja sievästi sinä olet valmistanut pojallemme tien valtaan. Olet onnistunut harhauttamaan kaikki. Nyt on tanskalaisten vuoro hoitaa oma osuutensa. Ei siinä sodassa yksi soturiprinsessa mitään merkkiä.

Aino näytti rauhoittuvan yhtä nopeasti kuin epätoivo ja turhautuneisuus hetki sitten olivat hänen mielensä vallanneet. Hänen oli kovin vaikea hillitä itseään kotiololoissa, mutta onneksi hänen oma aviomiehensä ymmärsi häntä sit-

tenkin – ja paremmin kuin kukaan muu.

– Minulla on uutisia, jotka ehkä saavat ajatuksesi muualle, Jorma sanoi innostuneesti saadakseen Ainon ajatukset toisaalle. – Idän heimot Laatokan rantamilla ovat perustaneet itsehallinnon. Aiemminhan he ilmoittivat lopettaneensa verojen maksun varjageille, mutta sen lisäksi he hallitsevat nyt itseään.

– Pitäisikö minun jollakin tavalla ilahtua tästä uutisesta? Aino kysyi. – Eihän se muuta sitä tosiasiaa, että Laatokanlinna on kaaoksen vallassa edelleen.

– Eikö sinua yhtään ilahduta se, miten sota toisaalla hyödyttää meitä täällä? Olen jo tehnyt suunnitelmia ja käynyt alustavia neuvotteluja, miten pääsisimme vielä paremmin mukaan alueen asekauppaan. Kyllä minä näen siinä mahdollisuuksia enemmän kuin uhkia.

– Jorma, sinä olet niin hyvä mies, kun huolehdit minun hyvinvoinnistani ja yrität ilahduttaa! Mutta minusta tuntuu, etten ole onnellinen, ennen kuin Touko on turvallisesti luonamme!

Jorma huokasi. Ainoa oli vaikea miellyttää.

2. RAPOLA

Jaakko antoi katseensa vaeltaa lumivalkeassa maisemassa. Hänen alapuolellaan levittäytyi pakkaspäivien jälkeen ohuen jääpeitteen pinnalleen saanut Vanajavesi. Huurun peittämät puut heijastivat nekin talven vähäistä valoa.

Rapolan kylän vieressä oli ikimuistoisista ajoista lähtien sijainnut puolustusvarustus, jota oli viime vuosien aikana edelleen laajennettu ja uudistettu. Tämä alue oli niitä harvoja Hämeen kolkkia, jossa mahtisukujen johtamilla yhteisillä käräjillä valitulla, Hakoisissa oleskelevalla Hämeen päälliköllä tai hänen Hangastenmäen sukulaisillaan ei ollut sananvaltaa. Rapolan kylää ja linnoitusta hallitsi mahtisuku Antti Kaukomielen johdolla, ja hänen kanssaan Hopeamiekka oli solminut rauhanliiton kahdeksan vuotta sitten. Käytännössä liitto tarkoitti sitä, ettei Hopeamiekan enää tarvinnut kantaa huolta Rapolan suunnasta tulevasta hyökkäyksestä, ja Rapola puolestaan sai rauhassa keskittyä pohjoiseen puolustukseen. Olot Vanajaveden ympäristössä olivatkin tämän seurauksena rauhoittuneet, ja voittamaton Rapola oli seuraavien vuosien aikana ollut vahvana lukkona pohjoisesta uhanneille ryöstelijöille.

Jaakko oli viipynyt linnoituksessa kaksi kuukautta. Emerentian vangitsemisen jälkeen hän oli ratsastanut Hakoisiin ja vaatinut päästä

*– Nämä vieraat ihmiset tulevat ja riistävät harvat
rikkautemme omiin taskuihinsa, imevät erämaamme
tyhjiin. Häme on köyhä ja meitä on vähän. Se on
tuhomme, Hopeamiekka huudahti.*

Talvella 860 Hämeen mahtavin päällikkö Kainu
Hopeamiekka julistautuu kuninkaaksi. Hänen
sairastuttuaan vakavasti myös kruununperillisen henki
joutuu vaaraan, sillä valtaa havittelee joukko kuninkaan
häikäilemättömiä sukulaisia.

Emerentian ja Jaakon uskollisuus kuningastaan kohtaan
joutuu vielä kerran koetukselle. Sisaruksia vastassa ovat
kuitenkin heitä mahtavammat vastustajat, jotka eivät epäröi
raivata kaksikkoa tieltään.

Vain Hopeamiekan toipuminen voisi säilyttää Hämeen
yhtenäisyyden. Pystyykö Hämeen voimallisin samaani
parantamaan kuninkaan ja saako vääryyttä kärsinyt
Emerentia vihdoin oikeutta?

*E. E. Leivon viikinkiajan Hämeeseen sijoittuva
Kadonneen valtakunnan aikakirjat tarjoaa lukijalleen vihaa,
rakkautta, salajuonia ja armottomia taisteluita.
Kuninkaan testamentti on sarjan kolmas osa.*

ISBN: 978-952-80-0189-8

BoD^{TM}
BOOKS on DEMAND